

Arkivnr: 2014/23249-12

Saksbehandlar: Johan J Meyer

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Hovudarbeidsmiljøutvalet		12.05.2017
Administrasjonsutvalet		18.05.2017
Fylkesutvalet		23.05.2017
Fylkestinget		13.06.2017

Revisjon av dei etiske retningslinene

Samandrag

Fylkesrådmannen viser til vedtaket i sak PS 76/2016 (4. oktober 2016) der «Fylkestinget ber om at gjeldande retningsliner for folkevalde og tilsette vert gjennomgått av ei arbeidsgruppe oppnemnt av administrasjonsutvalet. Administrasjonsutvalet valde å behandle saka i plenum i møte 15. februar i år med spesielt fokus på dei tilsette sin ytringsfridom. Innspela frå dette møtet er lagt inn i utkastet som no ligg til behandling.

Forslag til innstilling

Utkast til reviderte «Etiske retningsliner for Hordaland fylkeskommune (dato 8.mai 2017)» vert gjort gjeldande som etiske retningsliner for Hordaland fylkeskommune.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Ingrid Kristine Holm Svendsen
fylkesdirektør økonomi og organisasjon

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

- 1 Etiske retningsliner for Hordaland fylkeskommune (til FT juni 2017)

Fylkesrådmannen, 08.05.2017

I utkastet som ligg til behandling er alle dei føreslåtte endringane gjeve med understreking. I tillegg er det gjort nokre språklege justeringar og forbetringar. Her vil vi kort grunngje dei einskilde endringsforslaga.

Pkt 2.2.: Openheit og ærlegdom

Særs mykje førebuande saksbehandling skjer gjennom utveksling av e-postar. Av omsyn til prinsippet om meiroffentlegheit vil fylkesrådmannen foreslå at dei etiske retningslinene understrekar at all relevant dokumentasjon i saker som er til behandling skal vere formelt registrert.

Pkt 2.4: Innkjøp og forretningsdrift

I den offentlege debatten kring korrupsjonssaker er temaet «påvirkningshandel» no brakt fram som ei alvorleg utfordring. Problemstillinga vert adressert i den nye formuleringa under dette punktet: «for å hindre ... utilbørleg påverknad av avgjerdstakarar»

Pkt 2.5: Habilitet og interessekonflikatar

Det er viktig å nytte omgrep som ein er fortruleg med i daglegtale, difor har dei tillitsvalde mellom anna bedt om at overskrifta vert endra frå «Gildskap» til «habilitet».

Dette punktet er også endra for å gje betre samsvar mellom statens sine etiske retningslinjer og dei som skal gjelde for fylkeskommunen med omsyn til handsaming av det å ha «bierverv» utover løn frå hovudarbeidesgjevar Hordaland fylkeskommune.

Et særskilt spørsmål vil vere om opplistinga også skal spesifisere omgrepet «styreverv». I utkastet står det opent. Med formuleringa «styreverv...av noko omfang» vil det likevel gå fram at formuleringa meir tar sikte på å omfatte styrevervet i eit aksjeselskap enn til dømes styrevervet i ei lokalavdeling av eit politisk parti.

Pkt 3.2: Teieplikt

Under dette punktet vert det presisert at tidlegare tilsette i fylkeskommunen ikkje kan eller skal ha tilgang til opplysningar som er underlagt teieplikt.

Det vert vidare innskjerpa at tilsette ikkje utan sakleg grunn skal kunne undersøke i det fylkeskommunale arkivet etter opplysningar som underlagt teieplikt.

Pkt 3.3. Ytring og lojalitet

Overskrifta er endra for å løfte fram omgrepet «ytring» i tillegg til lojalitet.

I første delen av forslaget vert ytringsfridomen for tilsette omtala. Omgrepa «i dialog» og «kompetent» vert nytta for å utdjupe og kople desse verdiane opp mot dei positive sidane ved ei open ytringskultur i samfunnet.

I siste delen vert det presisert at lojalitetsplikten vil vere strengare for tilsette i sentrale stillingar, og friare for den som er tillitsvald og som handlar på vegner av sine medlemar.

Pkt 4.1. Sosiale media

Ei tilvising frå pkt 4.2. til pkt 3.2 og 3.3. var ikkje nødvendig og er fjerna.

Pkt 6 Ansvar

Det vert understreka og stadfesta ein aktivitetsplikt for leiaren til aktivt å syte for at dei tilsette er kjende med innhaldet i dei etiske retningslinene.

I det gjeldande retningslinene er det ikkje sagt noko om konsekvensar ved brot på dei etiske retningslinene. Dette vert no endra ved å ta inn den avsluttande setninga.

Saksprotokoll i fylkesutvalet – 23.05.2017

Fylkesutvalet vedtok samrøystes innstillinga som innstilling til fylkestinget.

Innstilling til fylkestinget

Utkast til reviderte «Ethiske retningsliner for Hordaland fylkeskommune (dato 8.mai 2017)» vert gjort gjeldande som etiske retningsliner for Hordaland fylkeskommune med følgjande endringar:

Punkt 3.3 Ytring og lojalitet vert endra til:

Likevel er det slik at for tilsette i sentrale leiarstillingar og for tilsette som har ei sentral rolle i aktuell saksbehandling, vil lojalitetsplikta vere strengare enn for andre tilsette.

Same pkt., siste avsnitt vert endra til:

Dei tillitsvalde og verneomboda står i ei særstilling når det gjeld ytringsfridomen og skal tale medlemmene og dei tilsette si sak. Det skal difor langt meir til før ein tillitsvald eller eit verneombod vert vurdert for brot på lojalitetsplikta.

Etiske retningslinjer for Hordaland fylkeskommune

Etiske retningslinjer for Hordaland fylkeskommune skal bidra til god etisk praksis. Retningslinjene gjeld for folkevalde, fylkeskommunale representantar i styre, råd og utval (saman «folkevalde») og tilsette.

1. VÅRE VERDIAR

Grunnverdiane til fylkeskommunen er «kompetent», «offensiv» og «i dialog». Dei etiske dimensjonane av grunnverdiane vert reflektert gjennom desse retningslinjene. I samsvar med verdiane skal ein tenkje og opptre etisk, òg i høve som ikkje er direkte dekt av retningslinjene.

2. INTEGRITET OG MOGLEGE INTERESSEKONFLIKTAR

2.1 Tillit og rettferd

Fylkeskommunen forvaltar verdiane til fellesskapet med vekt på menneskeverd og likeverd, utøver offentleg mynde og yter tenester som er viktige for samfunnet, for enkeltindivid og for verksemdar.

Folkevalde og tilsette i Hordaland fylkeskommune skal vere bevisste på samfunnsansvaret som følgjer med desse oppgåvene, og utøve dei på ein rettferdig og tillitvekkjande måte.

2.2 Openheit og ærlegdom

Fylkeskommunen praktiserer openheit, slik at ålmenta kan gjere seg kjent med verksemda i fylkeskommunen og få innsyn i korleis fylkeskommunen utfører oppgåvene sine. For å sikre meiroffentlegheit er det viktig å syte for korrekt journalføring og arkivering av relevant dokumentasjon.

Informasjon som vert gjeven til ålmenta, skal vere korrekt og objektiv.

2.3 Fagleg sjølvstende, objektivitet og integritet

Tilsette skal sikre at arbeidet er tufta på fagleg sjølvstende, objektivitet og integritet i verksemda. Dette vert gjort i samarbeid med kollegaer og leiarar og ved å leggje til grunn fagleg kunnskap og skjønn gjennom heile tenesteutøvinga.

2.4 Innkjøp og forretningsdrift

Forretningsdrifta i fylkeskommunen skal vere basert på god forretningssskikk, sikre at ein følgjer gjeldande lover og reglar, og bidra til at fylkeskommunen når sine mål og oppfyller samfunnsoppdraget.

Alle innkjøp i fylkeskommunen skal gjennomførast i samsvar med lov og forskrift om offentlege anskaffingar og fylkeskommunen sine retningslinjer for innkjøp. Ved å fremje kunnskap og gode haldningar skal fylkeskommunen arbeide aktivt for å hindre korrupsjon, utruskap og utilbørleg påverknad av avgjerdstakarar.

Rammeavtalar med leverandørar skal ikkje nyttast av folkevalde og tilsette til privat bruk med mindre det er rabattordningar som er ålment tilgjengelege for alle i fylkeskommunen på like vilkår. Dette gjeld òg folkevalde og tilsette sine næraste.

2.5 Habilitet og interessekonflikter

Folkevalde og tilsette i fylkeskommunen skal ikkje opptre på ein måte som er eigna til å svekke tilliten til at dei er upartiske. Ved tvil om habilitet skal spørsmålet takast opp, slik at næraste leiar eller det kollegiale organet ein er medlem av, tek stilling til spørsmålet.

Tilsette i fylkeskommunen har rett til å ta ekstraarbeid for ein annan arbeidsgjevar eller drive privat erversverksemd i fritida. Denne retten er likevel ikkje utan grenser:

I følgje lojalitetsplikta finst tilfelle der den tilsette uoppfordra må gje opplysingar om bierverv. Dette gjeld også når det kan vere tvil om biervervet kan vere i strid med arbeidsgjevar sine legitime interesser. Arbeidsgjevar kan i konkrete tilfelle krevje slike opplysingar dersom det er tvil om den tilsette har høve til å ha slike bierverv.

Det er ikkje høve til å gje tilsette og tilsette sine næraste særskilt behandling og/eller fordelar. Dei skal behandlast på lik line med innbyggjarane elles.

2.6 Gåver og andre fordelar

Folkevalde og tilsette skal ikkje, korkje for seg sjølv eller andre, ta imot eller leggje til rette for å ta imot gåver, reiser, hotellopphald, beverting, rabattar, lån eller andre ytingar eller fordelar som kan vere eigna til, eller der givaren har hatt til føremål, å kunne påverke tenesteutøvinga eller avgjerdene.

Folkevalde og tilsette må ikkje nytte stillinga si til å skaffe seg sjølv eller andre urettkomne fordelar. Dette gjeld òg i tilfelle der desse fordelane ikkje er eigna til å påverke tenesteutøvinga eller avgjerdene.

Representasjon og liknande skal haldast innanfor vanlege og aksepterte normer for sosialt samvere. Om til dømes leverandørar tilbyr folkevalde/tilsette å vere med på reiser og liknande, er det ein føresetnad for deltaking at fylkeskommunen dekkjer utgifter til reise og opphald, sjå også punkt 3.5 om åtferd på reiser, arrangement o.a.

Dersom folkevalde og tilsette kjem opp i problemstillingar knytt til å ta mot gåver m.m., skal spørsmålet leggst fram for næraste overordna eller det kollegiale organet ein er medlem av.

3. PERSONLEG ÅTFERD

3.1 Generelt

Folkevalde og tilsette skal opptre på etisk forsvarleg vis, og slik at det ikkje skadar fylkeskommunen sitt omdøme.

3.2 Teieplikt

Folkevalde og tilsette i Hordaland fylkeskommune skal overhalde lovpålagt teieplikt. Fortrulege opplysningar skal ikkje nyttast til eiga vinning eller skade for andre. Teieplikta gjeld òg etter at ein har avslutta tilsetjingstilhøvet eller vervet i fylkeskommunen, og fullt ut og i høve tidlegare tilsette i fylkeskommunen.

Det er ikkje tillate å søkje opplysningar som er unnateke offentlegheit i fylkeskommunale arkiv dersom dette ikkje er grunngjeve i arbeidsoppgåver ein gjer for fylkeskommunen.

Naudsynt kommunikasjon av sensitive opplysningar må ikkje skje på ein slik måte at uvedkomande kan få innsyn.

3.3 Ytring og lojalitet

Arbeidsoppgåver skal utførast etter dei reglar og instruksar som gjeld for fylkeskommunen.

I tråd med grunnverdien «i dialog» har fylkeskommunen som mål at organisasjonskulturen i verksemda skal vere basert på tillit, openheit og takhøgde.

Fylkeskommunen ser det som viktig at tilsette med sin sakkunnskap har høve til å formidle eit kritisk og kompetent perspektiv i samfunnsdebatten.

I tilfelle der ein uttalar seg i media, til tredjepersonar og liknande, utan at dette er omfatta av den einskilde sine arbeidsoppgåver, skal ein gjere det klårt at ein uttalar seg på eigne vegner. Ein skal ikkje gje opplysningar som er underlagde teieplikt eller gje opplysningar som vil vere i strid med lojalitetsplikta som normalt gjeld i tilsetjingstilhøve.

Lojalitetsplikta skal ikkje vere til hinder for at den tilsette har ytringsfridom, også innan sitt eige felt. Likevel er det slik at for tilsette i sentrale stillingar vil lojalitetsplikta vere strengare enn for andre tilsette.

Dei tillitsvalde står i ei særleg stilling i høve ytringsfridomen og skal tale medlemene si sak. Det skal difor langt meir til før ein uttale frå ein tillitsvald vert vurdert som brot på lojalitetsplikta.

3.4 Fylkeskommunens midlar, verdiar og eigedelar

Fylkeskommunens midlar, verdiar og eigedelar skal nyttast effektivt og til arbeidsrelaterte føremål. Det kan gjevast løyve til annan bruk dersom dette er i samsvar med gjeldande reglement.

Fylkeskommunens logo, brevhovud eller porto skal aldri nyttast i privat korrespondanse.

3.5 Reiser, arrangement o.a.

Folkevalde og tilsette skal overhalde desse retningslinene når dei er på tenestereiser, kurs og andre arrangement. Sjå også punkt 2.6 om betaling for reise og opphald.

4. DIGITALE PLATTFORMER OG SOSIALE MEDIUM

4.1 Generelt

Fylkeskommunens digitale plattformer, til dømes e-postkontoar, lagringssystem o.a., skal nyttast til arbeidsrelaterte føremål. Bruk elles til andre føremål er berre tillate dersom det er i samsvar med gjeldande reglement.

4.2 Sosiale medium

Fylkeskommunens kontoar på sosiale medium skal nyttast til å fremje fylkeskommunens offisielle syn, og skal ikkje nyttast til å fremje personlege oppfatningar.

Folkevalde og tilsette skal vere medvitne si rolle i fylkeskommunen ved privat deltaking i sosiale medium.

5. VARSLING

I fylkeskommunen skal ein arbeide aktivt for å hindre kritikkverdige forhold og bidra til å rette opp i desse. Dette inneber mellom anna at tilløp til konflikt skal løysast så snart råd er og på lågast mogleg nivå. Viss det er aktuelt å varsle om kritikkverdige forhold i organisasjonen, skal retningslinene om varsling i fylkeskommunen følgjast.

6. ANSVAR

Folkevalde og tilsette har ansvar for å halde seg oppdatert om innhaldet i fylkeskommunens etiske retningsliner og har ansvar for å byggje ein kultur som stettar retningslinene.

Alle leiarar i fylkeskommunen skal syte for at medarbeidarane er kjende med dei etiske retningslinene.

Brot på dei etiske retningslinene kan få arbeidsrettslege konsekvensar for den tilsette i fylkeskommunen.